Lieta Nr. A420220716
SKA-1307/2016

L Ē M U M S

Rīgā 2016.gada 3.augustā

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnesis J.Neimanis
tiesnese I.Skultāne
tiesnese L.Slica

rakstveida procesā izskatīja Jūrmalas pilsētas domes blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 8.jūnija lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pasūtītāja Jūrmalas pilsētas domes Attīstības pārvaldes Būvniecības projektu vadības nodaļas iepirkumu komisija 2016.gada 30.aprīlī izsludināja iepirkumu „Būvuzraudzība būvdarbiem objektā „/Nosaukums/ /adrese/”” (ID Nr.JPD 2016/47) (turpmāk – 1.iepirkums) saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 8.^{2}pantu.

Papildus citām prasībām 1.iepirkuma prasības noteica, ka pretendenta iesniegtā piedāvājuma sastāvā jābūt attiecīgās valsts noteiktā kārtībā pretendentam izsniegtai būvkomersanta reģistrācijas apliecības kopijai un pretendenta uzņēmuma nodarbināto vai pieaicināto speciālistu sertifikātu kopijām par tiesībām nodarboties ar noteikta veida būvdarbu būvuzraudzību vai spēkā esošam būvprakses sertifikātam par noteiktu veidu būvdarbu vadīšanu un būvuzraudzību, pievienojot piesaistītā speciālista apliecinājumu par piekrišanu piedalīties šajā iepirkumā. 1.iepirkums arī noteica atbildīgā būvuzrauga – ēku būvdarbu būvuzrauga pieredzi: pēdējo piecu gadu laikā veikta būvdarbu būvuzraudzība vismaz trīs pēc apjoma un naudas izteiksmē līdzvērtīgās ēkās (t.i. vismaz 9 500 000 euro).

1.iepirkumā piedāvājumus iesniedza 11 piegādātāji, tostarp pieteicēja SIA „BŪVĒLOGS projekti”. Pasūtītāja piedāvājumus atvēra 2016.gada 13.aprīlī.

[2] Pasūtītāja 2016.gada 25.maijā pieņēma lēmumu Nr.1.1-30/2639 pārtraukt 1.iepirkumu, jo pasūtītājai jāpārstrādā atlases prasības (turpmāk – pārtraukšanas lēmums).

[3] Pasūtītāja 2016.gada 26.maijā izsludināja jaunu iepirkumu „Būvuzraudzība būvdarbiem objektā „/Nosaukums/ /adrese/”” (ID Nr.JPD 2016/91) (turpmāk – 2.iepirkums). Atšķirībā no 1.iepirkuma, 2.iepirkuma prasības noteica, ka pretendentam jābūt reģistrētam Latvijas Republikas Būvkomersantu reģistrā saskaņā ar Būvniecības likuma noteikumiem un Ministru kabineta 2014.gada 25.februāra noteikumiem Nr.116 „Būvkomersantu reģistrācijas noteikumi” vai līdzvērtīgā reģistrā ārvalstīs ar tiesībām piedāvāt pakalpojumus būvuzraudzības jomā (ēku būvdarbu būvuzraudzībā), pretendentam jāiesniedz uzņēmumā nodarbināto speciālistu vai piesaistīto būvkomersantu un to speciālistu sertifikātu kopijas vai iestāžu, kas veic būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un pastāvīgās prakses uzraudzību, lēmumu kopijas, kas apliecina būvspeciālista sertifikāta piešķiršanu 1.iepirkumā minētajās darbības sfērās vai spēkā esošs būvprakses sertifikāts par 1.iepirkumā norādīto būvdarbu vadīšanu un būvuzraudzību, pievienojot piesaistītā speciālista apliecinājumu par piekrišanu piedalīties šajā iepirkumā. 2.iepirkums arī paredz, ka pretendenta piedāvātajam atbildīgajam būvuzraugam (ēku būvdarbu būvuzraugam) jābūt reģistrētam pretendenta – būvkomersanta speciālistam (darbiniekam). Atšķirībā no 1.iepirkuma atbildīgā būvuzrauga – ēku būvdarbu būvuzrauga pieredze tika prasīta šāda: iepriekšējo piecu gadu laikā veikta būvuzraudzība vismaz divās pēc apjoma (5000 m^{2}) un naudas izteiksmē (7 000 000 euro) līdzvērtīgās ēkās.

[4] Pieteicēja iesniedza pieteikumu par pārtraukšanas lēmuma atcelšanu un pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu lietā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Iepirkumu pārtraukt var tikai tad, ja ir nepieciešamas būtiskas izmaiņas iepirkuma procedūras dokumentos. Salīdzinot abus iepirkumus, redzams, ka 2.iepirkumā ir veiktas izmaiņas – noteikts, ka pretendenta piedāvātajam atbildīgajam būvuzraugam (ēku būvdarbu būvuzraugam) jābūt reģistrētam pretendenta – būvkomersanta speciālistam (darbiniekam); kā arī grozīta prasība par pretendenta piedāvātā atbildīgā būvuzrauga – ēku būvdarbu būvuzrauga profesionālo pieredzi iepriekšējo piecu gadu laikā. Šīs izmaiņas nav tik būtiskas, kā dēļ būtu jāpārtrauc 1.iepirkums. Pasūtītājs jau sākotnēji pārzināja iepirkuma priekšmetu un atbilstoši tam bija izvirzītas atlases prasības. Situācija nav arī mainījusies tik pēkšņi, ka pasūtītājs nevarētu turpināt 1.iepirkumu bez izmaiņām. 1.iepirkumā piedāvājumus iesniedza 11 piegādātāji, tāpēc nevar uzskatīt, ka iepirkuma prasības būtu neobjektīvas, kas radītu nepamatotus ierobežojumus konkurencei.

[4.2] Attiecīgās izmaiņas pretendentu atlases prasībās pasūtītāja veica pēc tam, kad bija atvērusi pretendentu piedāvājumus un iepazinusies ar to saturu. Tādējādi pastāv risks, ka pasūtītāja izmaiņas pretendentu atlases prasībās ir veikusi kāda konkrēta pretendenta labā, ņemot vērā iegūto informāciju par pārējiem pretendentiem. Ar pārtraukšanas lēmumu pārējie pretendenti ir uzzinājuši pieteicējas piedāvāto līgumcenu.

[4.3] Ja netiks piemērots pagaidu aizsardzības līdzeklis, tad neefektīva kļūs iepirkuma procedūras tiesiskuma kontrole, jo pasūtītāja 2.iepirkumā būs noslēgusi līgumu. 1.iepirkuma uzvarētāja izvēles kritērijs bija zemākā cena. No pārtraukšanas lēmuma izriet, ka zemākā cena bija pieteicējai. Pieteicēja atbilda atlases prasībām. Ja 1.iepirkums nebūtu pārtraukts, pieteicēja ar lielu ticamības pakāpi tajā tiktu atzīta par uzvarētāju un tai tiktu piešķirtas līguma slēgšanas tiesības. Ja pasūtītāja noslēgs līgumu jaunajā 2.iepirkumā, tad pieteicējai vairs nebūs iespēja pretendēt uz uzvaru. Vienīgā

iespēja nodrošināt pilnīgu pieteicējas tiesību aizsardzību ir aizliegt pasūtītājai slēgt līgumu 2.iepirkumā, kā arī citos iespējamos iepirkumos par šo pašu iepirkuma priekšmetu.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2016.gada 8.jūnija lēmumu apmierināja lūgumu par pagaidu aizsardzību un aizliedza pasūtītājai slēgt iepirkuma līgumu par to pašu priekšmetu, kāds ir 1.iepirkumā, tostarp slēgt iepirkuma līgumu 2.iepirkumā. Tiesas lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Pārtraukšanas lēmums ir pirmšķietami prettiesisks. Pirmkārt, pasūtītāja pieļāvusi patvaļu, izdarot nebūtiskus grozījumus 1.iepirkumā, un tāpēc nav ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu. Otrkārt, pasūtītāja nav ievērojusi pienākumu nodrošināt piegādātāju brīvu konkurenci, atspoguļojot pretendentu piedāvātās līgumcenas pārtraukšanas lēmumā.

[5.2] No pārtraukšanas lēmuma izriet, ka zemākā cena bija pieteicējai. Pieteicēja atbilda atlases prasībām. Ja 1.iepirkums nebūtu pārtraukts, pieteicēja ar lielu ticamības pakāpi tajā tiktu atzīta par uzvarētāju un tai tiktu piešķirtas līguma slēgšanas tiesības. No lietas materiāliem, kas pašreiz ir tiesas rīcībā, neizriet, ka pieteicējas piedāvājums 1.iepirkumā būtu bijis noraidāms. Tieši pretēji, no pārtraukšanas lēmuma izriet, ka zemākā cena bija pieteicējai, un iepirkuma uzvarētāja izvēles kritērijs bija tieši zemākā cena. Tā kā pieteicējas dalība 1.iepirkumā bija saistīta ar saimnieciskās darbības veikšanu, kas ir jebkura komersanta pastāvēšanas pamatā, tad tiesa atzīst, ka pārtraukšanas lēmums ir radījis būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu pieteicējas nesamērīgus resursus, ja 2.iepirkums turpinātos.

[6] Pasūtītāja iesniegusi blakus sūdzību par tiesas lēmumu. Blakus sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Tiesa, norādot uz pasūtītājas atbildību par komercnoslēpumu, nav ņēmusi vērā Publisko iepirkumu likuma 55.pantu. Atbilstoši minētajam pantam, pretendenta piedāvājuma cena tiek nosaukta jau piedāvājumu atvēršanas laikā. Šāda sanāksmes laikā publiskota (tātad – vispārpieejama) un protokolā ietverta informācija atbilstoši Komerclikuma 19.pantam nevar tikt atzīta par komercnoslēpumu. Arī pieteicēja piedāvājumā nenorādīja, ka jebkāda piedāvājuma iekļautā informācija būtu uzskatāma par komercnoslēpumu, kā to paredz minētais pants.

[6.2] 1.iepirkuma pārtraukšanai bija objektīvs pamats – atlases prasību precizēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Pirmkārt, bija nepieciešams precizēt atlases prasību punktu attiecībā uz pretendenta reģistrāciju Latvijas Republikas Būvkomersantu reģistrā. Otrkārt, bija jākonkretizē, ka atbildīgajam būvuzraugam jābūt atbildīgās personas – pretendenta – darbiniekam. Treškārt, tika saņemti iespējamo pretendentu jautājumi par pieredzes prasību, tādēļ prasība bija precizējama, norādot pieredzi gan apjoma, gan naudas izteiksmē.

[6.3] Pieteicējas 1.iepirkumā iesniegtais piedāvājums netiktu atzīts par atbilstošu atlases prasībām. Pieteicējas piedāvājumā norādītais būvuzraugs nav reģistrēts kā pieteicējas būvspeciālists, kas neatbilst Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi" 121. un 122.punkta prasībām. Nolikuma prasībām neatbilst pieteicējas piedāvātā atbildīgā būvuzrauga darba pieredze, jo neviens no piedāvājumā norādītajiem objektiem neatbilst izvirzītajām prasībām. Pieteicēja piedāvājumam arī nebija pievienojusi tāmes (katrai kārtai pa galvenajiem izdevumu posteņiem), kas prasītas finanšu piedāvājumā. Pastāvot šādiem apstākļiem, pieteicēja netiktu atzīta par 1.iepirkuma uzvarētāju, tādēļ pārtraukšanas lēmums nav radījis būtisku kaitējumu vai grūti novēršamus zaudējumus.

Motīvu daļa

[7] Tiesa pareizi secinājusi, ka pārtraukšanas lēmums ir pirmšķietami prettiesisks, jo 2.iepirkuma atšķirības ir nebūtiskas, tādēļ pārtraukšanas lēmumam trūkst pietiekama objektīva pamatojuma. Tiesas apsvērumus attiecībā uz šiem apstākļiem Augstākā tiesa neatkārto. Pasūtītāja blakus sūdzībā atsaukusies uz tiem pašiem iemesliem 1.iepirkuma pārtraukšanai, kuru atbilstību „objektīvam pamatojumam" tiesa jau noraidījusi. No blakus sūdzībā norādītā neizriet papildu argumenti, kādēļ kāds no šiem iemesliem objektīvi attaisnotu 1.iepirkuma pārtraukšanu.

[8] Pasūtītāja blakus sūdzībā pamatoti iebilst, ka nav rīkojusies prettiesiski, pārtraukšanas lēmumā norādot pretendentiem citu pretendentu piedāvātās līgumcenas. Pasūtītāja atsaukusies uz Publisko iepirkumu likuma 55.panta ceturto un sesto daļu un norādījusi, ka šāda informācija kopš piedāvājuma publiskas atvēršanas sanāksmē, kuras laikā tiek nosaukti pretendenti un līgumcenas, vairs nav aizsargājama. Pieteicēja paskaidrojumā par blakus sūdzību nepamatoti uzskata, ka šāda likuma 55.pantā paredzētā kārtība nebūtu attiecināma uz tādiem iepirkumiem, kas veikti Publisko iepirkumu likuma $8.^2$panta kārtībā (tostarp 1.iepirkumu). Lai gan Publisko iepirkumu likuma $8.^2$pants noteic īpašu kārtību, kādā veicams iepirkums, ja netiek piemērotas likumā noteiktās procedūras, minētais neizslēdz no citām procedūrām izrietošu principu piemērošanu, ciktāl tie nav pretrunā $8.^2$pantā noteiktajai kārtībai. Izskatāmajā lietā pasūtītāja, publicējot paziņojumu par plānoto līgumu likuma $8.^2$pantā noteiktajā kārtībā, bija norādījusi piedāvājumu atvēršanas laiku, kā arī izteikusi aicinājumu pretendentiem piedalīties atvēršanā. No likuma $8.^2$panta neizriet liegums pasūtītājam atvērt iesniegtos piedāvājumus publiski, savukārt no likuma 55.panta secināms, ka šādas publiskas piedāvājumu atvēršanas nozīme saistāma ar pretendentu iespēju pārliecināties par savu konkrētā iepirkuma konkurentu loku un viņu piedāvātajām līgumcenām. Nav arī saskatāms racionāls pamats vairāk aizsargāt informāciju par piedāvāto līgumcenu tādos iepirkumos, kas veikti likuma $8.^2$panta kārtībā, nekā, piemēram, atklāta konkursa gadījumā. Ievērojot, ka pasūtītāja bija noteikusi piedāvājumu publisku atvēršanu, pretendentu piedāvāto līgumcenu norādīšana pārtraukšanas lēmumā, kas pieņemts un nosūtīts pretendentiem jau pēc šādas piedāvājumu atvēršanas, atzīstama par pirmšķietami tiesisku. Tomēr minētajam nav būtiskas nozīmes pagaidu aizsardzības jautājuma izlemšanai, jo pārtraukšanas lēmums jau atzīts par pirmšķietami prettiesisku neatkarīgi no šī apstākļa. Tāpat ņemams vērā, ka pagaidu aizsardzības jautājuma izlemšanas laikā lietas materiālos nav tiešu apstiprinājumu tam, ka plānotā publiskā piedāvājumu atvēršana faktiski ir notikusi, tādēļ, izskatot lietu pēc būtības, tiesas secinājumi šajā jautājumā var atšķirties.

[9] Tiesa pareizi vērtēja abus iepirkumus kā saistītus un pamatoti konstatēja pieteicējas interesi turpināt dalību 1.iepirkumā, kas nebūtu īstenojama, ja par to pašu iepirkuma priekšmetu tiktu noslēgts līgums 2.iepirkuma ietvaros. Proti, tiesa pamatoti konstatēja, ka līguma noslēgšana 2.iepirkumā varētu radīt būtisku (grūti novēršamu) kaitējumu pieteicējas interesēm. Nav būtiskas nozīmes tam, ar cik augstu ticamības pakāpi novērtējamas pieteicējas izredzes uzvarēt 1.iepirkumā. Ar pārtraukšanas lēmumu pirmšķietami prettiesiski pārtraukta tobrīd pilntiesīga pieteicējas dalība iepirkumā. Pasūtītājas blakus sūdzības iebildumi, ka pieteicējas piedāvājums nav atbildis prasībām, būtu pārbaudāmi atsevišķas tiesvedības ietvaros piedāvājuma noraidīšanas gadījumā. Pagaidu aizsardzības ietvaros tiesai nav pamata akceptēt pasūtītāja blakus sūdzībā norādītos pieņēmumus, bet tai jāvadās no pastāvošiem apstākļiem, proti, pārtraukšanas lēmuma pieņemšanas brīdī pasūtītāja nebija atzinusi pieteicējas piedāvājumu par neatbilstošu prasībām. Tiesa nonāca pie pareiza secinājuma, ka lietā pastāv pamats pagaidu aizsardzības piemērošanai.

[10] Tiesai, konstatējot pagaidu aizsardzības pamatu, neatkarīgi no lūgumā prasītā konkrētā pagaidu aizsardzības līdzekļa, jāizvērtē, kāds pagaidu aizsardzības līdzeklis un veids ir piemērotākais lietā. Lai arī izskatāmajā lietā tiesa pareizi konstatēja pagaidu aizsardzības nepieciešamību lietā, atzīstams,

ka tiesa izvēlējusies nepiemērotu pagaidu aizsardzības līdzekli.

[11] Administratīvā lieta ierosināta par administratīvā akta atcelšanu. Šādā lietā ierasta pagaidu aizsardzība ir lēmuma darbības apturēšana, nevis prasījuma robežas pārsniedzošs pagaidu noregulējuma līdzeklis.

Pieteicējas mērķis, lūdzot pagaidu aizsardzību, ir nodrošināt, ka labvēlīga sprieduma gadījumā (tiesai atceļot pārtraukšanas lēmumu) pieteicēja atgūtu praktiski īstenojamu iespēju turpināt dalību 1.iepirkumā. Šādas pagaidu aizsardzības sekas ir sasniedzamas ar administratīvā akta darbības apturēšanu. Apturot pārsūdzētā lēmuma darbību, atjaunotos tiesiskais stāvoklis pirms tā pieņemšanas, proti, atjaunotos 1.iepirkuma norise. Pastāvot aktuālam iepirkumam par kādu iepirkuma priekšmetu (šajā gadījumā – būvuzraudzību būvdarbiem objektā „/Nosaukums/ /adrese/"), pasūtītāja nebūtu tiesīga uzsākt citu iepirkumu par to pašu priekšmetu, ne arī grozīt šajā iepirkumā noteiktās prasības. Pastāvošajā situācijā, kurā ir uzsākts 2.iepirkums, 1.iepirkuma norises turpināšanās nozīmē, ka pasūtītāja nav tiesīga arī turpināt jebkādas darbības 2.iepirkumā. Līdzīgi pasūtītājai ņemams vērā, ka no tiesas lēmuma, ar kuru pagaidu aizsardzības ietvaros atzīts pārsūdzētā lēmuma pirmšķietams prettiesiskums, līdz tiesvedības beigām izriet ierobežojums tādos pašos faktiskajos apstākļos pieņemt analoga satura lēmumu no jauna. Tādējādi tieši administratīvā akta darbības apturēšana ir atbilstīgs un pietiekams pagaidu aizsardzības līdzeklis pieteicējas lūguma mērķa sasniegšanai.

[12] Tā kā Administratīvā rajona tiesa pamatoti atzinusi pagaidu aizsardzības nepieciešamību, bet kļūdaini piemērojusi pagaidu noregulējumu administratīvā akta darbības apturēšanas vietā, pārsūdzētais tiesas lēmums ir atceļams, vienlaikus apturot pārsūdzētā lēmuma darbību.

[13] Ievērojot, ka tiesas lēmums atcelts ar pasūtītājas blakus sūdzības argumentiem nesaistītu apsvērumu dēļ un blakus sūdzība nav bijusi sekmīga, jo nav novedusi pie pieteicējas lūguma noraidīšanas, blakus sūdzība uzskatāma par noraidītu.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 185.panta piekto daļu, 185.[1]panta pirmo un otro daļu, un 323.panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atcelt Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 8.jūnija lēmumu.

Apturēt Jūrmalas pilsētas domes Attīstības pārvaldes Būvniecības projektu vadības nodaļas iepirkumu komisijas 2016.gada 25.maija lēmuma Nr.1.1-30/2639 darbību.

Jūrmalas pilsētas domes blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis	*(paraksts)*	J.Neimanis
Tiesnese	*(paraksts)*	I.Skultāne
Tiesnese	*(paraksts)*	L.Slica